

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola, Kojetín, okres Přerov

Sladovní 529, 752 01 Kojetín

Identifikátor školy: 600 027 007

Termín konání komplexní inspekce: 20. - 26. březen 2002

Čj.	132 125/02-005006
Signatura	km4nv501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola, Kojetín, Sladovní 529 je příspěvkovou organizací. Sdružuje zvláštní školu a školní družinu (jedno oddělení). Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je škola zařazena Rozhodnutím MŠMT čj. 12 457/99-21 ze dne 29. června 1999, s účinností od 1. července 2001 se stala příspěvkovou organizací Olomouckého kraje. Má jedno odloučené pracoviště na adrese Uhřetice 111, ve kterém byla z důvodu snížení počtu žáků školy ukončena výuka k 30. červnu 2000. Ředitel školy požádal o vyřazení tohoto pracoviště ze sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. září 2001, doposud jeho žádost nebyla vyřízena.

Výuka se uskutečňuje podle Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22 (4. - 9. ročník) a Alternativního vzdělávacího programu zvláštní školy pro žáky romského etnika čj. 35 252/97-24 (2. a 3. ročník). Ke dni inspekce měla škola 8 tříd s 81 žákem.

Výchovně-vzdělávací činnost zabezpečuje dvanáctičlenný pedagogický sbor včetně ředitele školy, zástupkyně ředitele školy a vychovatelky. Vzhledem k většímu počtu žáků se sociálním znevýhodněním byla ve škole ustanovena funkce vychovatele - asistenta třídního učitele, s jehož pomocí se škola snaží předcházet komunikačním i adaptačním potížím a případným výchovně-vzdělávacím problémům žáků.

Celková plánovaná kapacita školy stanovená v aktuálním rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je naplněna na 90 %.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Při hodnocení kvality vzdělávání vycházela ČŠI z kontroly dokumentace, rozhovorů s vyučujícími a hospitační činnosti v těchto předmětech: český jazyk, matematika, pracovní vyučování a řečová výchova.

Český jazyk

Tematické rozvržení učiva je v souladu s učebními osnovami. Při plánování učiva není vždy věnována pozornost jeho rozčlenění do jednotlivých složek českého jazyka.

Zabezpečení výuky vhodnými pomůckami bylo patrné ve všech vyučovacích hodinách. V učebnách byly umístěny nástěnné jazykové přehledy a soubory knih pro společnou četbu. Pro předmět mají všichni žáci učebnice. Pracovní sešity nejsou žákům poskytovány, učitelé jim kopírují pouze některá cvičení. Mnoho dalších pomůcek pro výuku, které svou jednoduchostí a přehledností plně vyhovují potřebám žáků zvláštní školy, si učitelé zhotovují sami.

Uspořádání učeben vytvářelo adekvátní podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. Tempo výuky většinou vyhovovalo mentální úrovni žáků. Prostor pro uvolnění a relaxaci byl poskytován žákům cíleně v nižších ročnících, ve vyšších pouze ojediněle, přestože to mnohdy stav jejich pozornosti vyžadoval.

Většina vyučovacích hodin měla klasickou stavbu s jasně definovaným výukovým cílem. Vyučující sledovali zda žáci rozumí pokynům a zadáním, podle potřeby některým z nich individuálně pomáhali. Zásady názornosti, posloupnosti a přiměřenosti byly dodrženy. Ve výuce kladli učitelé důraz na opakování a upevňování učiva, procvičovali jednotlivé gramatické jevy a upozorňovali na nejčastější chyby.

Žáci byli většinou vhodně motivováni zařazováním písní, aktualizací učiva se zaměřením na kulturní události regionu. Motivačního účinku bylo dosaženo také efektivním propojením

jednotlivých složek předmětu. Ne vždy však používané metody a formy práce vedly k aktivitě žáků a rozvoji jejich komunikativních dovedností. Dostatečná pozornost nebyla vždy věnována správné výslovnosti žáků a vytváření prostoru pro aktivní řečové formy.

Z interakce učitelů a žáků bylo patrné, že žáci respektují pravidla vymezená školním řádem. Působení asistentky třídního učitele ve výuce kladně ovlivnilo práci s pomalejšími žáky a žáky, kteří mají častou absenci.

Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že frekvence známek ze všech složek předmětu poskytuje rodičům dostatečnou informaci o úrovni znalostí žáků. Mimořádné výkony žáků učitelé oceňovali pochvalou.

Kvalita výuky českého jazyka byla velmi dobrá.

Matematika

Časová dotace předmětu odpovídá ve všech ročnících schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků bylo provedeno v souladu s učebními osnovami, pro jeho upevnění a procvičení v průběhu i závěru školního roku mají učitelé vytvořen většinou dostatečný časový prostor. Ve středním stupni (4. a 5. ročník) není odpovídající pozornost věnována systematickému zařazování učiva geometrie.

V průběhu vyučování učitelé zohledňovali individuální pracovní tempo žáků, vhodným střídáním činností a různou náročností učebních úloh pozitivně ovlivňovali psychohygienu výuky.

Zabezpečení učebnicemi odpovídá požadavkům vzdělávacího programu školy. K učebním činnostem byly kromě tabule a učebnic velmi často využívány texty kopírované z pracovních sešitů nebo vyučujícími připravená písemná zadání početních příkladů a úkolů. Ve všech třídách jsou prezentovány jednoduché vybavovací přehledy vztahující se k probírané učební látce, rovněž zhotovené učiteli. Nedostatečné je vybavení školy např. kalkulátory, řádrovými počítadly, platidly a obrazovým materiálem pro geometrii.

Výukovým cílem převážné většiny sledovaných hodin bylo opakování a procvičování učiva s adekvátním podílem přímé i samostatné práce žáků. V souladu se zásadou trvalosti byl většinou opakován širší úsek učební látky. Ve vztahu ke stanoveným výukovým cílům používali učitelé odpovídající fixační metody, zejména rozhovor, ústní a písemná cvičení. Na nižším stupni byly početní představy a matematické operace vhodně spojeny s manipulačními činnostmi. Individuální přístup uplatňovala většina vyučujících různou mírou poskytované pomoci a diferenciací úkolů podle množství, méně byla využívána možnost zadávat obtížnější úkoly žákům schopnějším. Ojediněle bylo zaznamenáno pouhé frontální řízení bez zřetele k rozdílným schopnostem a mentální úrovni žáků. Celkem pravidelně se učitelé řešením slovních úloh praktického charakteru zaměřovali na rozvoj úsudku a logického myšlení a vytvářeli prostor k rozvoji komunikativních dovedností žáků.

Úvodní motivace byla většinou omezena na pouhé sdělení náplně hodiny. V průběhu učebních činností se pozitivně uplatňovaly: průběžná kontrola práce žáků spojená se slovním komentováním, pochvalou, formativní charakter hodnocení, velmi účinná byla možnost výběru doplňujících úkolů při samostatné práci na základě zájmu žáků a jejich sebevědomí. Na nižším stupni byly využívány herní a soutěživé formy výuky, ve vyšších ročnících motivačně působily spojení matematických znalostí s jejich praktickým využitím v běžném životě, možnost sebekontroly a ojediněle i mezipředmětové vztahy. Klima tříd se většinou vyznačovalo dobrým pracovním úsilím žáků.

Kvalita výuky matematiky byla velmi dobrá.

Pracovní vyučování

Výuka pracovního vyučování probíhá ve 2. - 8. ročníku plně v souladu s učebními plány. Snížení týdenní hodinové dotace předmětu o dvě vyučovací hodiny v 9. ročníku je v kompetenci ředitele školy. Využití těchto disponibilních vyučovacích hodin pro nepovinné předměty je však v rozporu s dodatkem k učebnímu plánu. Rezervy v rozvržení učiva do jednotlivých ročníků byly zjištěny ve středním stupni, kde není doporučený obsah učební látky rovnoměrně rozložen a dochází k jeho kumulaci v posledním ročníku tohoto stupně.

Prostorové podmínky umožňují zařazení všech složek předmětu (dílnské práce, práce v domácnosti, pěstitelské práce). Vedle kmenových učeben jsou využívány školní dílna, cvičná kuchyň a pozemek. Přes průběžnou obměnu a doplňování pomůcek chybí ve vybavení školní dílny některé druhy nástrojů (např. pájedla, nástroje pro řezání závitů, posuvná měřítka). Ve cvičné kuchyni s prostorem ke stolování jsou k dispozici základní i modernější kuchyňské potřeby včetně pračky a mrazničky. Škola nemá vybudovanou šicí dílnu. Stroje jsou umístěny v jedné z kmenových učeben, což komplikuje jejich využívání. Práce na školním pozemku jsou vcelku zabezpečeny dostatečným množstvím základního zemědělského nářadí. Spotřební materiál (příprava pokrmů, práce s textilem) škola zajišťuje ve spolupráci s rodiči žáků, avšak se stále většími obtížemi.

Způsob výuky a prováděné praktické činnosti odpovídaly svou náročností věku a fyzickým možnostem žáků. Vyučující zohledňovali jejich individuální pracovní tempo, věnovali pozornost výchovné stránce výuky, úrazové prevenci, vedli žáky k pečlivosti, pořádku a úklidu na pracovním místě. S výjimkou 5. ročníku jsou vytvořené skupiny žáků početně přiměřené, možnost rozdělit třídy na skupiny podle pohlaví je využita až od 6. ročníku, což částečně negativně ovlivňuje plánování a výběr učiva ve středním stupni.

Sledovaná výuka byla dobře organizována a zabezpečena potřebným materiálem a nástroji. Převažovala samostatná práce žáků průběžně usměřovaná vyučujícími, kteří důsledně dbali na správnost provádění jednotlivých pracovních operací. K praktickým činnostem učitelé přistupovali po dostatečně názorné demonstraci a podrobné instruktaži, kladli důraz na prevenci chyb a jejich odstraňování. Pozornost byla věnována i teoretickým poznatkům vztahujícím se k prováděným činnostem.

Ukázky vzorových výrobků, praktická užitečnost prováděných činností, očekávání dobrého výsledku práce, navazování na zkušenosti žáků a v přiměřeném rozsahu poskytovaná individuální pomoc byly hlavními motivujícími prostředky, které učitelé užívali ke vzbuzení a zvyšování zájmu žáků o praktické činnosti. Z hlediska jejich dlouhodobější motivace je účinná také prezentace panelů se vzorovými výrobky ve školní dílně, které žáci zhotovují v průběhu středního a vyššího stupně školy. Převážně slovní hodnocení zaměřovali učitelé především na klady, případné nedostatky analyzovali.

Vytváření praktických dovedností a návyků spojovala většina vyučujících s rozvojem komunikativních dovedností žáků, např. při společném vyvozování technologického postupu, v rámci úvodního motivačního rozhovoru nebo v průběhu výuky formou jednoduchých otázek vztahujících se k pochopení pokynů pro samostatnou práci a orientaci v dané problematice.

Kvalita výuky pracovního vyučování byla velmi dobrá.

Řečová výchova

Předložené tematické plány řečové výchovy obsahují pouze obecné zásady procvičování komunikativních dovedností s důrazem kladeným na čtení a v nižších ročnících na reprodukci říkadel a básní. Plány většinou nevycházely z depistáží řečových dovedností jednotlivých žáků. Jejich zaměření je společné pro celou třídu. Také návaznost náplně řečové výchovy mezi

ročníky není z těchto plánů patrná.

V materiálně-technickém zabezpečení školy chybí základní vybavení, např. logopedické zrcadlo, bzučák, pomůcky pro dechová cvičení, karty s artikulačním postavením rtů, zubů a jazyka, čtecí okénka apod. Dostatečné je zajištění předmětu metodickým materiálem.

Stanovené výukové cíle byly zaměřené spíše k opakování a procvičování učiva českého jazyka a především jeho složky čtení. V souladu s charakterem předmětu nebyl kladen dostatečný důraz na rozvoj komunikativních dovedností a na zařazování cvičení zaměřených k rozvoji citu pro dlouhé samohlásky a slovní přízvuk, který je zvláště důležitý u žáků romského etnika. V úvodu většiny hodin nebyla zařazena cvičení obecného charakteru rozvíjející dechové, rytmické, intonační, mimické a hlasové komponenty. V některých hodinách chyběla práce individuálního charakteru (např. náprava vadné výslovnosti). Kladem všech vyučovacích hodin bylo procvičování za pomoci her a soutěží.

Motivace vycházela ze znalosti individuálních zvláštností žáků a jejich rodinného prostředí. Vždy obsahovala výchovné zaměření a provázela všechny učební činnosti. Učitelé využívali mezipředmětových vztahů, aktualizace učiva i životních zkušeností žáků.

Kvalita výuky řečové výchovy měla průměrnou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Kvalita vzdělávání byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Charakteristika školní družiny:

- Součástí školy je školní družina (ŠD) s jedním oddělením.
- Počet přihlášených, zapsaných a vykazovaných žáků je v souladu s vyhláškou o školní družině, kapacita je využívána na 75 %.
- ŠD je v provozu od 11:40 do 15:00 hodin.
- Na částečnou úhradu neinvestičních nákladů spojených s provozem ŠD požádalo vedení školy rodiče o dobrovolný příspěvek ve výši 10,- Kč za měsíc. O hospodaření s těmito příspěvky vede přehled vychovatelka.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

V prostorových podmínkách pro činnost ŠD nedošlo od poslední inspekce ke změnám. Částečně se zlepšilo materiálně-technické vybavení, které je průběžně doplňováno podle finančních možností školy.

Činnost ŠD je zabezpečena vychovatelkou bez stanovené odborné způsobilosti, neabsolvovala studium speciální pedagogiky. Tato skutečnost však negativně neovlivnila kvalitu její výchovně-vzdělávací práce.

Oblasti práce ŠD jsou vymezeny ročními a týdenními plány, které obsahují náměty pro smyslovou a rozumovou výchovu, rozvoj matematických představ, pohybovou, hudební a výtvarnou výchovu.

Provoz zařízení je vhodně časově rozvržen. Povinná dokumentace je zavedena, drobné nedostatky byly v průběhu inspekce odstraněny. Řád školní družiny je funkční, méně je vyvážen právy žáků a jejich rodičů. Inspekce oceňuje účinnou spolupráci vychovatelky

a ostatních zaměstnanců školy.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti

Zvolené metody podporovaly rozvoj fantazie, tvořivosti, aktivity, spolupráce a seberealizace žáků. Odpovídaly jejich potřebám a zájmům, daným podmínkám i složení oddělení.

ČŠI oceňuje systematickou péči vychovatelky o žáky se sociálním znevýhodněním, především důslednou pomoc těmto žákům při přípravě na vyučování. Při skupinových činnostech bylo samozřejmou součástí výchovného působení dodržování hygienických zásad a udržování pracovního místa v čistotě a pořádku. Pravidla komunikace jsou stanovena a žáky respektována. Mluvní projev vychovatelky byl klidný, vysvětlující. Její činnost je také pozitivně hodnocena vedením školy i ostatními pedagogy.

Celkové hodnocení podmínek a organizace výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny

Plánování, personální, materiální a psychohygienické podmínky činnosti ŠD jsou velmi dobré. Formy a metody práce ve sledovaných činnostech odpovídaly potřebám žáků.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Styl řídicí práce vedení školy směřuje k udržování dosažené úrovně existujícího stavu v oblasti průměrných materiálně-technických podmínek a velmi dobrých psychohygienických podmínek. Od poslední inspekce v roce 1998 (viz inspekční zpráva čj. 132 340/98-005006) nedošlo v těchto oblastech k výraznějším změnám. Ke zvažovanému využití objektu v souvislosti s uvolněnou budovou po Integrované střední škole Kojetín nedošlo. Zvláštní škola je umístěna v původním objektu, v jehož prostorách probíhá výuka všech ročníků. Hygienická nezávadnost budovy školy (obsah formaldehydu) je průběžně sledována, posledním měřením nebyly zjištěny nedostatky. Materiálně-technické zázemí umožňuje vcelku plnit výchovně-vzdělávací program školy a osnovy hodnocených předmětů. K jeho modernizaci dochází postupně, ale v omezené míře (obnova školního nábytku, audiovizuální techniky, názorných pomůcek, nákup odborné literatury do učitelské knihovny). V současné době probíhají přípravné práce na vybudování učebny výpočetní techniky. Uložení učebních pomůcek v kabinetech není systematické a dostatečně funkční, využívání audiovizuální techniky ve třídách je spojeno s časově náročnější organizační přípravou.

Psychohygienické podmínky z hlediska skladby rozvrhu, počtu hodin v jednom celku, stanovené délky a režimu přestávek škola respektuje, nabídkou nápojů žákům byly zlepšeny podmínky pro jejich pitný režim. Prostory chodby při vstupu do školy jsou pravidelně využívány pro pohyb a relaxační aktivity žáků v průběhu přestávek (stolní tenis, drobné hry, diskotéky).

K zásadní změně v oblasti vzdělávání došlo zavedením vzdělávacího programu pro žáky romského etnika. Škola tak vhodně reagovala na možnost využití alternativních přístupů k žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí, kteří ji navštěvují. Deklarovaný systém plánování a organizování výchovně-vzdělávací činnosti se škole daří plnit v oblasti primární i sekundární prevence výchovných a vzdělávacích problémů. Nabídkou nepovinných předmětů a zájmových útvarů, pořádáním sportovních soutěží, účastí na kulturních akcích a organizací projektů Vlastivědné poznávání Moravy nebo Romano jilo (Romské srdce), důsledným vedením žáků k dodržování pravidel slušného chování a vzájemného respektování škola pozitivně ovlivňuje jejich rozvoj osobnosti. Důsledná je spolupráce pedagogických pracovníků s rodinami žáků se sociálním znevýhodněním, městským i okresním úřadem a Policií ČR.

V souladu s pojetím realizovaných vzdělávacích programů a koncepčními záměry školy je kladen důraz na dodržování pravidelné školní docházky, přípravu na vyučování a eliminaci nežádoucích jevů v chování žáků ve škole i na veřejnosti. Ze statistických údajů školy vyplývá, že se postupně daří snižovat počet zameškaných vyučovacích hodin, v porovnání se školním rokem 1998/1999 došlo k výraznému snížení absence žáků. Úroveň výsledků výchovy a vzdělávání příznivě ovlivňuje činnost školní družiny, působení výchovné komise, výchovné poradkyně i asistentky třídního učitele (romské asistentky).

Nedostatkem v plánování je nedodržení týdenního počtu vyučovacích hodin povinných předmětů v 9. ročníku. Rezervy jsou rovněž v rozvržení obsahu učiva především v předmětech pracovní vyučování a řečová výchova. Prostor pro zkvalitnění této oblasti má škola ve využití metodického sdružení, jehož náplní je organizování různých akcí a příprava žáků na sportovní soutěže. Výměna zkušeností mezi vyučujícími, předávání poznatků z vlastní práce a koordinace v plánování obsahu učiva není systematicky a cíleně začleněna do jeho činnosti, která je v tomto směru ve škole spíše neformální.

Na kvalitu výchovně-vzdělávací práce školy a realizaci deklarovaných koncepčních záměrů má pozitivní vliv systém motivování pedagogických pracovníků. Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu jsou vymezena podle stanovených priorit a v souladu se vzdělávacím programem školy. Především k udělování mimořádných odměn škola přistupuje diferencovaně, což příznivě působí zejména na zapojení vyučujících do aktivit v oblasti primární a sekundární prevence sociálně patologických a negativních jevů. Plošná aplikace přidělování osobních příplatků však nemá příliš stimulační účinek.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno na základě nabídky vzdělávacích institucí a výběru vzdělávacích akcí jednotlivými pedagogickými pracovníky podle jejich zájmu. Priority byly vedením školy stanoveny v oblasti institucionálního vzdělávání (studium speciální pedagogiky), což se příznivě promítá do personálního zabezpečení výuky učitelů s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí. Kvalifikaci splňuje 83 % pedagogických pracovníků (nekvalifikovaně je vyučováno přibližně 15 % vyučovacích hodin povinných předmětů). Bakalářským studiem speciální pedagogiky si v současné době vzdělání zvyšuje romská asistentka.

Kontrolní činnost je zaměřena na pedagogickou i ekonomickou oblast a vychází z promyšlených koncepčních záměrů a plánu školy na rok 2001/2002. Účinná je zejména ve výchově žáků k mravním a estetickým hodnotám, ve vytváření prostředí k činnostnímu pojetí vyučování (pracovní, ekologická, dopravní i zdravotní výchova). Při hospitační činnosti klade vedení školy důraz zejména na uplatňování individuálního přístupu k žákům, rozvoj jejich estetického citění, plnění osnov, názornost výuky, přípravu žáků na vyučování atd. Práce s těmito poznatky je zaměřena spíše k individuálnímu vedení pedagogických pracovníků, méně jsou zobecňovány a využity ke zkvalitnění pedagogického procesu např. prostřednictvím metodického sdružení. Dílčí nedostatky byly zjištěny v efektivitě kontroly plánování obsahu učiva, jeho kontinuitě a v některých oblastech činnosti ekonomického úseku. Povinná dokumentace školy vztahující se k výchovně-vzdělávacímu procesu je řádně a průběžně vedena.

Výsledky vzdělávání škola zjišťuje v českém jazyku a matematice zadáváním jednotně zpracovaných písemných prací. S jejich analýzou jsou pedagogičtí pracovníci neformálně seznamováni na provozních poradách, kde vedení školy také navrhuje opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Následnou kontrolou především formou hospitací pak zjišťuje jejich realizaci.

Podmínky vzdělávání jsou spíše nadprůměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

V roce 2001 byl škole přidělen rozpočet na neinvestiční výdaje (dále jen NIV) prostřednictvím referátu školství Okresního úřadu Přerov (OÚ), který škola čerpala v období prvního pololetí roku. K 1. červenci 2001 se stal zřizovatelem školy Olomoucký kraj, na období druhého pololetí roku jí rozpočet přidělil odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje (KÚ).

Finanční prostředky přidělené do rozpočtu školy jsou uvedeny v následující tabulce:

	Rozpočet přidělený pro rok 2001 - celkem	Rozpočet školy přidělený pro I. pol.r. 2001 - OÚ	Rozpočet školy přidělený pro II. pol. r. 2001 – KÚ
Prostředky na platy	2.405.310,--	1.603.540,--	801.770,--
Prostředky na OPPP *	7.270,--	4.840,--	2.430,--
Zákonné odvody	892.510,--	595.000,--	297.510,--
ONIV * – přímé	77.190,--	34.200,--	42.990,--
ONIV – nepřímé	386.330,--	125.330,--	261.000,--
NIV * celkem	3.768.610,--	2.362.910,--	1.405.700,--

*Pozn.:

- OPPP - prostředky na ostatní platby za provedenou práci (závazný ukazatel mzdové regulace)
- ONIV - ostatní neinvestiční výdaje
- NIV – neinvestiční výdaje

Celkový rozpočet neinvestičních výdajů byl rozčleněn podle jednotlivých součástí na školu a školní družinu. Tyto prostředky byly plně vyčerpány s výjimkou limitu prostředků na OPPP, který zcela dočerpán nebyl (viz dále kapitola Hodnocení čerpání mzdových prostředků).

Škola byla v roce 2001 financována z prostředků státního rozpočtu a mimorozpočtových zdrojů. Z rozpočtu územně správního celku (kraje) byla škole přidělena dotace na provoz ve výši 261.000,-- Kč. Na podporu kroužku stolního tenisu přidělil Městský úřad Kojetín účelovou dotaci ve výši 5.000,-- Kč. Ve sledovaném období byl do hospodaření školy zapojen také fond odměn ve výši 209.097,-- Kč. Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových NIV představoval v kontrolovaném období 88,3 %.

Porovnáním skutečných výnosů a nákladů dle Výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2001 byl vyčíslen kladný hospodářský výsledek ve výši 5.670,-- Kč.

Ve sledovaném období nedošlo k překročení závazných ukazatelů mzdové regulace, jejich výše byla dodržena.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Referátem školství Okresního úřadu Přerov byly škole pro rok 2001 stanoveny tyto závazné ukazatele mzdové regulace: limit prostředků na platy, limit prostředků na OPPP a limit počtu pracovníků. V souvislosti s přechodem školy do působnosti krajského úřadu byl k tomuto datu upraven limit prostředků na platy a limit prostředků na OPPP. Limit počtu pracovníků byl ponechán na úrovni původního rozpisu, škola dosáhla úspory 0,77 přepočteného pracovníka.

Prostředky na platy byly plně vyčerpány, prostředky na OPPP poskytnuté OÚ Přerov nebyly v prvním pololetí roku 2001 dočerpány o částku 4.326,-- Kč. Prostředky na OPPP přidělené odborem školství a mládeže KÚ Olomouckého kraje pro druhé pololetí nebyly plně vyčerpány, nedočerpaná částka 1.890,-- Kč spolu se zákonnými odvody byla v rámci finančního vypořádání příspěvku přímých nákladů poskytnutých KÚ Olomouckého kraje odvedena do státního rozpočtu prostřednictvím účtu zřizovatele. Nevyčerpané prostředky na OPPP (tzn. rozdíl mezi nedočerpanou částkou prostředků na OPPP z prvního pololetí a stanoveným limitem prostředků na OPPP k 1. červenci 2001) ve výši 1.896,-- Kč byly zapojeny do rozpočtu školy a představují spolu s částkou zákonných odvodů neoprávněně použité prostředky.

Mzdové prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu tvořily 64 % a zákonné odvody 23,7 % z celkových neinvestičních výdajů. Skutečné čerpání mzdových prostředků bylo vyčísleno ve výši 99,8 %. Do odměňování zaměstnanců byly navíc zapojeny i prostředky fondu odměn ve výši 209.097,-- Kč. Nenárokové složky platu představovaly 2,5 % z celkově vyplacených prostředků na platy poskytnutých škole ze státního rozpočtu.

Čerpání přidělených mzdových prostředků bylo prověřeno porovnáním údajů uvedených ve statistickém výkazu Škol (MŠMT) P 1–04 za čtvrté čtvrtletí roku 2001, zůstatků příslušných účtů v hlavní knize k 31. prosinci 2001 a údajů uvedených ve Výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2001. Kontrolou nebyly shledány rozdíly.

V rámci sledovaného období roku 2001 předložil ředitel školy zpracovaný “Vnitřní platový předpis zaměstnanců ZvŠ Kojetín” z roku 1995 včetně Dodatku z 18. března 1997 upravující podmínky přiznání příplatků za vedení a zvláštních příplatků a Dodatku z 3. ledna 2001 upravující pracovní dobu, její evidenci a přestávky v práci v souladu s novelizací zákoníku práce. S účinností od 1. března 2002 má ředitel školy zpracován nový “Vnitřní personální a mzdový předpis na ZvŠ v Kojetíně”. Oba interní předpisy obsahovaly vymezení kritérií pro přiznání osobních příplatků a odměn v rozdělení pro pedagogické a nepedagogické pracovníky. Poskytnutí mimořádných odměn v průběhu roku bylo řádně písemně zdůvodněno, výše osobních příplatků byla vymezena v platovém výměru každého zaměstnance. U všech zaměstnanců byla provedena kontrola dodržování stanovené maximální výše osobních příplatků za celé období roku 2001. Limit 50 % platového tarifu nejvyššího platového stupně z příslušné platové třídy, do které byl zaměstnanec zařazen, nebyl překročen.

V rámci komplexní inspekce byla provedena kontrola personální dokumentace všech zaměstnanců, prověřeno jejich zařazení do platových tříd, stanovení a vyplácení příplatků za vedení. Zvláštní příplatky byly vypláceny, s výjimkou dále popsaných případů, podle rozpracovaných kritérií vnitřního platového předpisu a zahrnovaly u pedagogů vykonávajících práci třídního učitele i ohodnocení této činnosti. Ve vnitřním platovém předpisu a platových výměrech je toto ohodnocení pojmenováno jako příplatek za třídnictví, ve skutečnosti se jedná o jednu ze složek zvláštního příplatku. Celková výše zvláštního příplatku nepřesáhla v těchto případech maximální možnou hranici stanovenou příslušným právním předpisem. V jednom případě však zvláštní příplatek nebyl přiznán a vyplácen, přestože zaměstnankyni dle platných právních předpisů příslušel. U další zaměstnankyně se dvěma kratšími pracovními úvazky (vychovatelka a učitelka) byl vyplácen a přiznán v plné výši pouze jeden zvláštní příplatek. Tento nebyl snížen úměrně k pracovnímu úvazku vychovatelky, k pracovnímu úvazku učitelky nebyl přiznán vůbec. Přestože tato skutečnost neovlivnila celkové čerpání mzdových prostředků, není aplikovaný postup v souladu s platným právním předpisem. Ve třetím případě bylo snížení zvláštního příplatku z důvodu nesplnění kvalifikačních předpokladů v rozporu s vnitřním platovým předpisem školy aktuálním pro rok 2001. Zkrácení zvláštního příplatku z tohoto důvodu je vymezeno až ve vnitřním platovém předpisu školy účinném od března roku

2002.

Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) byla v souladu s platnými právními předpisy. Finanční prostředky FKSP byly vedeny na samostatném běžném účtu. Organizace měla stanoveny zásady pro používání fondu a zpracován rozpočet na rok 2001.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Finanční prostředky poskytnuté škole ze státního rozpočtu a přidělené na ONIV ve výši 463.520,-- Kč tvořily 12,3 % z celkového objemu prostředků na NIV. Byly čerpány zejména k pokrytí výdajů spojených se spotřebou energie, úhradou nájemného, cestovného a ostatních služeb, úhradou oprav a udržování a nákupem materiálu (včetně nákupu učebnic, školních potřeb, knih a učebních pomůcek ve výši 15.335,-- Kč, což představuje 3,31 % z celkových ONIV).

Kontrolou dokladů souvisejících s pořízením učebnic a učebních pomůcek bylo zjištěno, že v roce 2001 byl realizován především nákup učebních pomůcek do pracovního vyučování, čítanek, písanek a učebnic. Dále byly pro potřeby žáků zakoupeny video a radiomagnetofon za celkovou částku 10.430,-- Kč.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2001 byla škole přidělena účelová dotace na úhradu nájemného ve výši 54.360,-- Kč a účelová dotace na další vzdělávání pedagogických pracovníků ve výši 4.200,-- Kč. Finanční prostředky přidělené účelově do rozpočtu školy ve sledovaném období byly řádně zúčtovány vzhledem k účelu jejich poskytnutí.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Ve sledovaném období nebyly kontrolovanému subjektu přiděleny žádné investiční prostředky ze státního rozpočtu.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy neobsahovala předepsané náležitosti vyplývající z obecně závazných právních předpisů, neboť zde nebyl uveden přehled příjmů a výdajů.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky na přímé výdaje na vzdělání, které zahrnují mzdové prostředky a prostředky na přímé ostatní neinvestiční výdaje, přidělené škole ze státního rozpočtu byly v kontrolovaném období a sledovaných oblastech vynakládány efektivně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s komplexní inspekcí byla realizována tematická inspekce „Vyhodnocení postupu při integraci žáků ze zvláštních škol do základních škol“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, bude zveřejněno ve Zprávě ČŠI o školním roce 2001/2002. Dále proběhla tematická inspekce zaměřená na prevenci sociálně patologických jevů ve škole. V inspekční zprávě jsou uvedena dílčí zjištění, celková analýza bude rovněž zveřejněna ve výše

uvedené Zprávě ČŠI.

Prevence sociálně patologických jevů

Sledování negativních jevů a jejich okamžité řešení je jednou z priorit školy pro školní rok 2001/2002. Školní metodička (ve funkci od roku 2000) zpracovala v oblasti prevence „Minimální preventivní program Zvláštní školy v Kojetíně pro školní rok 2001/2002“. Tento dokument velmi podrobně nastiňuje soubor cílů i prostředků prevence. Součástí minimálního programu je nabídka volnočasových aktivit pro žáky, časový harmonogram aktivit školy s protidrogovou tematikou rozpracovaný do jednotlivých měsíců a zakomponování preventivní výchovy do jednotlivých vyučovacích předmětů. Žáci školy jsou zařazeni do Peer programu „Co droga dává a co bere“. Škola je realizátorem projektů „Sám sebou“ (se zaměřením na prevenci drog, šikany, záškoláctví a dalších sociálně patologických jevů) a „Kouření a já“. Kontrolou třídních knih a tematických plánů učiva bylo zjištěno, že témata k prevenci jsou programově vřazena do výuky.

Škola průběžně spolupracuje s okresním metodikem preventivních aktivit. Pro pedagogy, rodiče i žáky jsou k dané problematice dle plánu realizována školení, přednášky a besedy pod vedením lektorů Okresní hygienické stanice Přerov i dalších akreditovaných agentur. Učitelé, žáci i případní zájemci ze strany rodičů mají k dispozici odbornou literaturu (zatím v omezeném počtu titulů), která je uložena u školní metodičky. Prevence negativních jevů je pravidelným tématem třídních schůzek. Spolupráce se školou ze strany zákonných zástupců žáků je však minimální a často neúčinná, většina rodičů nebezpečí sociálně patologických jevů nevěří nebo je podceňuje.

Ve sledovaném období se osvědčilo zřízení schránky důvěry. Největším problémem v oblasti sociálně patologických jevů je kouření žáků, záškoláctví a v jednom případě náznak šikany. Nejčastějšími aktéry negativních jevů jsou žáci, kteří přecházejí do zvláštní školy až ve vyšších ročnících. Všechny zjištěné problémy jsou týmově, ve spolupráci s výchovnou komisí, třídními učiteli a rodiči, okamžitě řešeny, v rámci možností je sjednána náprava.

Škola se problematikou negativních jevů systémově zabývá, prevence sociálně patologických jevů je ve škole realizována a zabezpečena.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitele školy před inspekcí
- Zpráva z orientační inspekce čj. 132 340/98-005006 ze dne 1. října 1998
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 12 457/99-21 vydané MŠMT ČR dne 29. ledna 1999
- Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje čj. 1661/2001 ze dne 28. září 2001 včetně přílohy
- Vybraná povinná dokumentace školy dle § 38 a) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů (rozvrh hodin, zápisy z jednání pedagogické rady, třídní knihy a třídní výkazy hospitovaných tříd za školní rok 2001/2002, katalogové listy žáků II., III., IV., V. a IX. třídy)
- Provozní řád Zvláštní školy v Kojetíně ze dne 25. května 2001
- Koncepce výuky „Ochrana člověka za mimořádných situací“ ze dne 20. prosince 1999

- Koncepce dlouhodobého plánu práce na léta 2001 - 2005 ze dne 28. srpna 2001
- Celoroční plán práce školy a školní družiny pro školní rok 2001/2002
- Podkladová dokumentace projektů „Integrace romské komunity“
- Plán mravní výchovy pro nižší, střední a vyšší stupeň zvláštní školy
- Plány kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002
- Plán práce výchovného poradenství ze dne 15. září 2001
- Plán práce metodického sdružení na školní rok 2001/2002
- Organizační řád ze dne 1. září 1998
- Vnitřní řád školy ze dne 20. června 2001
- Zápisy z pedagogických rad (školní rok 2000/2001, 2001/2002), zápisy z výchovných komisí (školní rok 2001/2002)
- Kritéria pro přiznávání osobních příplatků ze dne 1. března 2002
- Hospitační záznamy ředitele školy a zástupkyně ředitele od roku 1992 do roku 2002
- Hospitační záznamy školních inspektorů
- Protokol Krajské hygienické stanice v Ostravě ze dne 28. března 2001 (evid. č. 260/2001)
- Přírůstkové seznamy učebních pomůcek
- Zápisy z jednání metodického sdružení za školní rok 2000/2001
- Povinná dokumentace školní družiny ve školním roce 2001/2002
- Vybrané sešity a žákovské knížky žáků
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Tematické plány učiva předmětů český jazyk, matematika, pracovní vyučování, řečová výchova, prvouka, vlastivěda, přírodověda, občanská výchova, přírodopis, výtvarná výchova, tělesná výchova
- Minimální preventivní program Zvláštní školy v Kojetíně pro školní rok 2001/2002
- Osvědčení školní metodičky o absolvování vzdělávacího projektu „Problematika drogové závislosti“ ze dne 20. října 2001
- Rozpis rozpočtu neinvestičních výdajů a účelových prostředků na rok 2001 přidělený Okresním úřadem Přerov
- Rozpis prostředků na přímé a nepřímé náklady na II. pololetí roku 2001 přidělený Krajským úřadem Olomouckého kraje
- Finanční vypořádání dotace poskytnuté Krajským úřadem Olomouckého kraje na přímé a nepřímé výdaje v roce 2001
- Rozvaha k 31. prosinci 2001
- Výkaz zisku a ztráty k 30. červnu 2001
- Výkaz zisku a ztráty k 31. prosinci 2001
- Resortní výkaz MŠMT výnosů a nákladů k 31. prosinci 2001
- Výkazy Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2001
- Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 k 30. září 2001 a příloha Škol (MŠMT) V 4b-01
- Účetní doklady za měsíce listopad a prosinec roku 2001

- Vnitřní organizační směrnice platná od 1. ledna 2001
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001
- Zásady pro používání FKSP ve Zvláštní škole Kojetín ze dne 1. ledna 2001
- Evidence nákupu učebních pomůcek v roce 2001
- Seznam pedagogických a nepedagogických zaměstnanců školy
- Personální dokumentace a mzdová dokumentace (doklady o dosaženém vzdělání, pracovní smlouvy, platové výměry)
- Evidence přesčasové práce v roce 2001
- Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr za rok 2001
- Vnitřní platový předpis zaměstnanců ZvŠ Kojetín z roku 1995 včetně dodatku z 18. března 1997, dodatku z 3. ledna 2001 a nový Vnitřní personální a mzdový předpis na ZvŠ v Kojetíně s platností od 1. března 2002
- Měsíční mzdové rekapitulace za rok 2001
- Výplatní lístky za rok 2001

ZÁVĚR

Výuka probíhá podle schválených vzdělávacích programů. Zavedením Alternativního vzdělávacího programu zvláštní školy pro žáky romského etnika (čj. 35 252/97-24) škola vhodně reagovala na demografické složení vyučovaných žáků. V plnění učebního plánu Vzdělávacího programu zvláštní školy (čj. 22 980/97-22) bylo zjištěno nedodržení celkového týdenního počtu vyučovacích hodin povinných předmětů 9. ročníku.

Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako velmi dobrá. Rezervy byly zjištěny v plánování obsahu učiva - ve sledování kontinuity mezi jednotlivými ročníky. Vyučující většinou používali efektivní metody a formy práce, vhodně žáky motivovali, kladli důraz na individuální přístup a diferenciaci úkolů podle schopností žáků.

Podmínky vzdělávání jsou vcelku příznivé v oblasti psychohygienické i personální. V materiálně-technické oblasti jsou rezervy ve vybavení učebními pomůckami některých hodnocených předmětů. Styl řízení školy je funkční, směřuje k naplňování pojetí realizovaných vzdělávacích programů. Dílčí nedostatky byly zjištěny např. ve využití metodického sdružení a v kontrolních mechanismech. Širokou nabídkou pestré zájmové činnosti, častým pořádáním kulturních a sportovních akcí a organizováním projektů věnuje škola velkou pozornost primární prevenci sociálně patologických jevů a vytváří tak prostor pro všestrannější rozvoj osobnosti žáků. Případné negativní jevy důsledně řeší ve spolupráci se zákonnými zástupci a odpovědnými institucemi. Úroveň výsledků výchovy a vzdělávání příznivě ovlivňuje činnost školní družiny, působení výchovné komise, výchovné poradkyně a romské asistentky.

V kontrolovaných oblastech hospodaření s finančními prostředky za období roku 2001 nebylo prokázáno nevhodné vynakládání prostředků státního rozpočtu v rámci mzdových prostředků, účelových prostředků a prostředků na ostatní neinvestiční výdaje. Dílčí nedostatky byly zjištěny v dodržování obecně platných právních předpisů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Chromeček v. r.
Člen týmu	Mgr. Antonín Grulich	Antonín Grulich v. r.
Členka týmu	PaedDr. Rudolfa Kukulová	Rudolfa Kukulová v. r.
Členka týmu	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Renata Skutková Ing. Eva Stachová	

V Olomouci dne 5. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. dubna 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Bohumil Indrák, ředitel školy

Indrák v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Olomouckého kraje Jeremenkova 40 A 779 00 Olomouc	2002-04-30	132 175/02
Zřizovatel: Krajský úřad Olomouckého kraje Jeremenkova 40 A 779 00 Olomouc	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.